
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyílttér sora 40 fill
Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés
nél árengedmény.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I P O L Y S Á G O N . —

Felelős szerkesztő:
H A L Á S Z F E R E N C .

Megjelen
szombaton reggel.

Tisza miniszterelnök a közigazgatás államosításáról.

Tisza István gróf miniszterelnök e hó 12-én az új kormány bemutatkozása alkalmából a képviselőházban az egész kormányzat irányára és főbb elveire kiterjedő programnyilatkozatot tett, melyben a közigazgatás küszöbön álló reformja tekintetében következő nagyérdékű kijelentéseket tette:

... sokáig el nem odázható feladata a magyar államéletének, amelyet szintén sürgősebbé tesz a választói reform: a törvényhatósági közigazgatás rendezésének a kérdése.

Ami az én csekély személyemet illeti, nagyon soká voltam a törvényhatósági tisztviselők választási rendszerének a híve és csak az élettapasztalatok indítottak rá az álláspontom megváltoztatására, amelyek arról győzték meg hogy kellően képzett tisztviselői karról és jó közigazgatásról, különösen pedig — mert ez nem akar egyoldalú és igazságtalan vád lenni a törvényhatóságok ellen — a központi hatóságoknak kellő szakértelemmel bíró tisztviselőkkel való ellátásáról és helyes szervezéséről csak az u. n. államosítás útján, vagyis a tisztviselői kinevezés útján lehet kellően gondoskodni.

De ennek a szerintem régóta közszükséggé vált feladatnak megoldását még sokkal sürgősebbé teszi az a demokratikus reform, amelyik egész tömegeket részesít alkotmányos jogokban egyelőre csak a képviselői választások terén, de amelyik a dolog természeténél fogva rövid idő alatt át fog terjedni a törvényhatósági és községi életre is, amelyik tehát az erőviszonyokat lényegesen át fogja alakítani a törvényhatóságokban is és olyan új tényezők kezébe fogja adni sok helyen a törvényhatóságokban a hatalmat, amelyek mellett az állam szempontjából és jogrend szempontjából a tisztviselők kinevezési rendszerének behozatalát feltétlenül meg kell valósítani.

A kormány tehát foglalkozni fog ezzel a kérdéssel és a legrövidebb idő alatt, amit a komoly tanulmány igényel — és ez időnek nem szabad nagyon hosszúnak lenni — elő fog állani a vármegyei közigazgatás rendezésére vonatkozó javaslatával, amely javaslat a tisztviselők kinevezésének alapelvein épül fel, természetesen azonban az önkormányzatnak nemcsak meghagyásával, de minden egyéb vonalon való erősítésével és fejlesztésével, amelynek módját fogjuk keresni, hogy csak egyes főbb elveket emeljek ki, a közigazga-

tási bizottság összeállításának olyan módosításával, amely ott a nem tisztviselő elem súlyát fokozza, a közigazgatási bizottság hatáskörének fejlesztésében és abban, hogy a vármegye által választott önkormányzati szervek állítsanak fel a járásokban, amelyeknek, nézetem szerint, igen jelentékeny hatáskört fogunk adni, olyat, amely valódi életet fog az önkormányzatba behozni. Hogy egyebet ne említsek, pl. ott van az utúgy, ahol a vicinális utak rendszerét a járási utak rendszerének kell felváltania, a községi adminisztráció és a községi számadások ellenőrzése és felügyelete, továbbá a népiskolai ügyek hatékony felügyelete.

A kormány természetesen nem állhat meg a vármegyei közigazgatás reformjánál, hanem a legkomolyabban foglalkoznia kell a községi közigazgatás rendezésének sokkal nehezebb és sokkal komplikáltabb problémájával is, a legkülönbözőbb életbevágó fontosságú nehéz kérdések ütköznek itt össze. Magának a községi közigazgatás élén álló tisztviselő állásának helyes konstrukciója, annak a nagy fikciónak a megszüntetése, amely ma a jegyzői és bírói hatáskör felállításában nyilvánul, a jegyzői állás olyan szervezése, amely kellő hatáskörrel és kellő felelősséggel ruházza fel azt a szakképzett egyént, aki a községben a közigazgatás végrehajtó közege, és emellett szabályozza a község önkormányzati jogait és különösen igyekszik azokat a mind türethetlenebbé váló bajokat orvosolni, amelyek a községi pénzügyeknek sok tekintetben rendezetlen voltával függnek össze.

Annyit tudunk én és barátaim erről a kérdéssel, miután Isten segédelmével egy pár évtizede foglalkozunk vele, hogy ne merjük azt ígérni, hogy ezekre a kérdésekre vonatkozó javaslatainkkal nagyon rövid idő alatt fogunk a törvényhozás elé lépni. A magunk részéről azt ígérhetjük, hogy a legkomolyabban hozzálátunk a munkához és reméljük, hogy a lehető legrövidebb idő alatt ennek a nagy reformkérdésnek megoldását is javaslatba hozhatjuk a törvényhozásnak.

Azok a nehézségek, amelyek a vármegyei és a községi közigazgatás reformjával járnak, koncentrálnak a városi közigazgatás reformjának kérdésében. Ezt a kérdést feltétlenül több részre kell osztani és mindenekelőtt úgy, amint a múltban is történt, egé-

szen külön venni elintézés alá a főváros közigazgatásának ügyét. Abban a tekintetben talán nincs véleménykülönbség az országban, hogy a főváros közigazgatásának mai állapota tarthatatlan. Itt ismét nem akarom egyéneken keresni a hibát. Amidőn a fővárosról szóló törvény alkottatott, az a Budapest, amely akkor létezett, egy még félig középkori államnak mai nagyobb vidéki városaink kereteit alig túlhaladó méreteiben mozgó legjelentékenyebb emporiuma volt, azóta pedig a főváros rohamléptekben halad az igazi világváros méretei felé, rohamosan zúdultak rá egy világvárosi közigazgatás nagy feladatai, ezekkel pedig a mai szervezet mizeriájával, valóban nem képes megbirkózni. Én tehát azt hiszem, mihamarabb szükséges lesz új fővárosi törvény alkotásával gondoskodni arról, hogy a főváros a kormány hatékony felügyelete és ellenőrzése mellett megoldhassa mindazokat az egész nemzetre nézve nagyfontosságú feladatokat, amelyek órá mint az ország fővárosára várnak és egyúttal azt a kebelében meglévő különböző klikkek és kottériák intrikáitól mentesítse, hogy ott valódi és életképes önkormányzat alakulhasson.

Ami a többi városok helyzetét illeti, én most csak két nagyfontosságú kérdést kívánok kiemelni. Az egyik a rendőrség államosításának kérdése. Azt hiszem, ez is olyan kérdés, amelyikben nem lehet közöttünk nézeteltérés, mert hiszen, mellesleg megjegyezve, míg az önkormányzat szempontjából igazán nem érinti a városok szabad mozgását és önkormányzati jogát, addig viszont az ország összes közbiztonsági és rendészeti viszonyait egy csapásra átalakítaná és lehetővé tenné, hogy megszűnjene azok az elmaradt viszonyok, amelyek ma már csak itt-ott mutatkoznak ugyan mindazonáltal az egész ország közállapotaira valóban káros hatással vannak. Természetesen ezt a reformot is olyan módon kell végrehajtani, hogy ne háritson elviselhetetlen terhet az államra és érdekelt városokra.

Ami ezt az utóbbi kérdést illeti, én úgy gondolom, hogy a városi terhek óriási mérvű növekedésével szemben egyik első és kardinális kérdés lesz a városi beruházási politikának kissé előrelátóbb és gondosabb szervezése. Ami városaink valóban nemes ambíciótól eltelev, rohamos léptekben csinál-

nak beruházásokat; talán mindig hasznos célokra, de nem mindig elég gazdaságosan és különösen számot nem vetve a pénzügyi helyzetével és a közgazdasági viszonyokkal, amelyek azután adott pillanatban, mint a mostaniban is, a városok részéről mutatkozó óriási hiteligényeket nemcsak a városok szempontjából, de általános közhiteli szempontból is a mai pillanat egyik legkárosabb jelenségévé teszik. Másrészt különösen fontossággal bír a városok pénzügyi helyzete a kisebb városokra nézve, ahol alig néhány évvel ezelőtt még aránylag népes tisztviselői kar végtelen csekély díjazás mellett dolgozott. Ezen a helyzeten változtatni kell. Meg is történik a változtatás. A városi tisztviselői kar kvalifikációja és díjazása tehát a kor színvonalára emeltetik. Igen, de ennek azután olyan pénzügyi következményei vannak, amelyek joggal idéznek elő mélyreható és jogosult elégedetlenséget, különösen kisebb városokban. Én azt gondolom, hogy ezen nagyon egyszerűen lehet segíteni és pedig olyan városi típus felállításával, amely a mai kisebb és egyszerűbb viszonyok között élő városainkra nézve — mert hisz itt nemcsak a lélekszám határoz, de az illető városnak fokozottabb ipari és kereskedelmi jelentősége is — sokkal kisebb, egyszerűbb és olcsóbb szervezetet állít fel, mint amint a rendezett tanácsú városoknak végtelen nehézkes szervezete. Én tehát azt hiszem, hogy éppen ezekben a városokban igen jelentékeny pénzügyi könnyítést tudunk adni városi reformnak ilyen keresztülvitelle által.

Ami a községi adminisztrációt illeti, méltóztassanak megengedni, hogy erre még visszatérjek és egy mulasztásomat pótoljam. Volt szerencsém említeni, hogy a községi adminisztráció korszerű átalakításának egyik kardinális kérdése a jegyzői állás megfelelően módosított

szervezése. A jegyzők helyzetét minden tekintetben az ő jogos kívánalmaik szerint rendeznünk csak a szerves községi reform keretében lehet. Ugy gondolom azonban, hogy vannak a jelenlegi állapotnak bajai és anomáliái, amelyekkel odáig nem várhatunk, hogy a kormány addig is, amíg a szerves községi reform keretében megoldhatná a kérdés egész komplexumát, már a legközelebbi alkalommal jönni fog a Ház elé a költségvetés keretében olyan javaslatokkal, amelyek a jegyzők anyagi helyzetére vonatkozólag addig is segítőleg fognak hatni.

Az új belügyminiszter munkaprogramja.

Sándor János, az új belügyi m. kir. miniszterrel e hó 13-án tisztelgett a belügyminiszterium tisztikara, mely alkalommal a miniszter jövő munkaprogramjára nézve nevezetes kijelentéseket tett.

A választójogi törvény megalkotásával — úgy mond — új helyzet állott elő Magyarországon, különösen pedig a közigazgatás terén. Főadataink legelsője lesz tehát mindenestre az, hogy e reformnak még hátralevő részeit kidolgozzuk, hogy az mielőbb átmelessen az életbe és megkezdhesse ott áldást hozó működését. Új szellem jön ezzel, új helyzet fog előállni. Nekünk számolni kell annak következményeivel, számolt is a kormány ezzel akkor midőn fölvetette programjába magát a szorosán vett közigazgatási reformot, a vármegyei törvényhatóságok reformját és a községek reformját.

Elsősorban a vármegyei reformjával kell foglalkoznunk, a mely reformnál a kormány azt az álláspontot foglalja el, hogy a *tisztviselők kineveztesenek*. Mindössze csak ennyiben ke-

rül vonatkozásba az államosítás fogalmával, mert egyebekben remélem, úgy fog sikerülni megoldani a kérdést, hogy az önkormányzás még intenzívebb működést fejthessen ki. Mert nem abban áll az önkormányzat, hogy néhány tisztviselőt ma még választanak, hanem abban, hogy a vármegyének befolyása legyen a területen teljesítendő összes közigazgatási funkciókra az államiakra is. A városi reform megalkotását törvény teszi kötelességünké. Azzal is minél előbb behatóan foglalkozni kell, mert rövid az idő, a melyet a törvény rendelkezésünkre bocsát. És foglalkoznunk kell a leglényegesebbel, a *községek reformjával*, a mely reform lesz az, a mely betetőzi a többiekét. Mi itt a *magasban* [ne vegyük körül magunkat misztikus köddel, mely meggátol a látásban és abban, hogy minket láthassanak. A magasból való látás szolgáljon arra, hogy elfogulatlanabban és élesebben lássuk és nézzünk ki magába a gyakorlati életbe. De hiába építjük felülről az épületet és alkotjuk meg azt még oly szépen is ha nem lesz alul meg a fundamentum, ha nem lesznek meg a gondosan előkészített törvények végrehajtásának megbízható közegei lenn a községekben. Önök előtt azonban nem szükséges hangoztatnom, hogy a községi reform oly mélyreható munkát követel, hogy azt csak a leggondosabb előkészítés után lehet megvalósítani. Azonban *addig sem várhatunk eggyel és az az egy, a mint azt a kormányelnök ur is tegnap hangoztatta, a községi és körjegyzők illetményeinek rendezése*; mert rendeztetett minden arra jogosultnak igénye, csak a jegyzőkre nem lehetünk kellő tekintettel; tehát nekünk, a kik annyiszor apellálunk a jegyzői karra, a kiktől minden intézkedéseink végrehajtásánál lelkes, odaadást várunk és kívánunk, föl kell karolnunk anyagi érdekeiket, lehetővé kell tennünk,

Oh csak tudnám . . .

Oh csak tudnám, hogy bus lesz, amit látok,
S távozóban, ha visszánézek rátok,
Felém nyujtod két ölelő karod . . .
Oh, csak tudnám, csak biztos volnék benne,
Mi lesz, ha meghalok? . . .

Hogyan fogadod majd a hirhozót? . . .
Mint síró szélben az ág, a bozót,
Reszketni fogsz? . . . Vagy nem hiszel szavának,

S bős haraggal, mert tréfát üz veled,
Torkának ront két bosszuló kezéd?

. . . S ha eléje lépsz a halottaságnak,
— Láttára a sok hervadó virágnak —
Könnybelábad-e parázsló szemed? . . .
Kihült keblemre ráborulsz-e sirva
És elkísér-e szerelmed a sirba,
Vagy csak egy tűnő emléked leszek? . . .

. . . Idővel vajon nem álmodsz-e másról? . . .
Tavaszi jöttéről, új rügyfakadásról,
— Feledve mindent, ami messze-szállt . . .
És más öléből — mámorba jutt kedvvel,
— Nem nézed-e csillogó szemekkel,
Hogy az egéd be szépre, kékre vált! —

Oh csak tudnám, hogy örök lesz a gyászod,
S hogy rám kacagó derűs pillantásod
Hogyha elmegyek, magammal viszem,
S hogy úgy bolyongasz, árván a világban,
Engem kutalva mindig, — bárki másban!
S hogy nem pótolhat sóha, senkisémet!

Flatt Zsóka.

Virágszerelmem.

Irta Horváth Károly dr.

Egyenlő törvényeknek hódolunk mindnyájan, legyen a nevünk ember, virág, vagy galamb, mert a természet nagy törvényei általánosak: az élet ugyanis egy, csak fejlődési fokai és alakjai változók. Nincs ez másként a szerelmem dolgában sem, mert pl. a növényeknek éppen úgy meg van a maguk szívvilága, mint az embereknek, csak hogy egészen más alakban. Ez az alak a növényeknél a virág. Nem véletlen dolog az, hogy a szerény virágok sokszor olyan jelentékeny szerepet visznek az emberiség szívügyeinél, hisz a virág a növényéletben is a gyöngédséget, a bűbajt, a szerelmet képviseli. Az ember szerelmét költői külsőbe öltözteti, bizonyos bűbájjal veszi körül, a mi meg van a virágoknál is. Az elragadó szinpompa, a kecces alak és a mámorító illat, a mi a virágok szerelmük idején előttünk annyira kedvessé teszi, mindez nem más, mint szerelmük-

nek külsőségei, mert mindezeknek célja és rendeltetése van, a melyek közreműködnek abban, hogy a virágok céljaikat elérhessék.

De a virág, bármily kellemes külsővel legyen is megáldva, virágtársára ezzel nem hathat, de nem is akar, hanem csupán arra törekszik, hogy valami közvetítőt találjon, a kit magához csalhat. A növények ugyanis a földhöz vannak rögzítve, bár társaságban élnek, de mivel nem tudnak mozogni, még szerelmi dolgaikban is idegen segélyre szorulnak. Egymást fel nem kereshetik, mint az emberek, bálákat, mulatságokat, zsurokat nem rendezhetnek, tehát nincs is olyan sok alkalmuk a megismerkedésre. A természet azonban bölcs és segít rajtuk, mert elküldi közvetítőkkül a lepkéket és bogarakat, a melyek virágról virágra szállva a himpört átviszik a női bibeszálakra és így módon közvetítik közöttük az érintkezést. Ennél a közvetítésnél azonban jelentékeny szerepet visz a virágok szinpompa és illata is.

A megfigyelések arra mutatnak, hogy bizonyos bogarak csak bizonyos fajú és színű virágokat látogatnak előszeretettel. A virágok színei tehát csalogatóul, figyelemzetetőül szolgálnak a lepkéknek és bogaraknak, hogy feltűnő színeikkel magukra vonják a figyelmüket. A virágok illata az újabb vizsgálatok szerint még fontosabb szerepet tölt be, az csalogatja ugyanis tulajdonképpen a bogarakat a virágra. Az illat

hogy az életföntartás küzdelmétől szabadulva szentelhessek magukat hivataluknak.

E reformok mellett napirendre kerülnek a már előkészített reformok, a városi rendőrség országos rendezése, fővárosi reform, a gyakorlati közigazgatási szakvizsga, a körorvosok nyugdíj ügyei, elmebetegügy, járványügy, szegényügy és sok más, megoldást kívánó kérdés.

Heti konferánsz.

Tartja: Gálósi Soma.

Két hétre szokott megállani nálunk Tescpis kordéja a városház ütött-kopott nagyszobájában, mely azonban talán már nem sokáig ad szállást a színészetnek. Gimnáziumi tornaterem lesz belőle és minthogy ez is csak ideiglenes állapot lesz, a gimnáziumnak és a polgári leányiskolának pedig rendes tornateremre van szüksége, majd felépül annak külön épülete is. Ezt az építkezést pedig remélhetőleg úgy fogják megoldani, mint már sok vidéki városban tették: állandó színpadot is építenek bele. Nagy szüksége van erre az intézeti ünnepélyeknek. Így azután a gimnázium bizonyára megoldja az állandó színház, vagy legalább is színpad kérdését is.

Felvonások között, előadásról hazajövet, a kis törzspublikumnak rendes témája: kik járnak és kik nem járnak színházba. És minden egyes alkalommal konstatáltatik, hogy vannak családok kik évek óta nem látogatnak egy ipolyisági előadást. Olyan familiáktól, kik különben a társas életben részt vesznek, egyáltalában nem élnek visszavonult zárkózottságban, nem lát soha egy fillért a színház. Az eset körül azután kétféle vélemény szokott kialakulni, amint az alábbiakban következnek.

— Kérem, — mondja az egyik párt — nem tudom megérteni, hogy magukat intelligens embereknek tartó, zsurokon, teniszben, névnapon, balon mindenhol megjelenő tagjai a helyi társaságnak, miért vonják meg támogatásukat a színésztől. Miért nem érzik szükségét annak, hogy

éveken keresztül egy előadást megnézzenek. Hiszen igaz, hogy a miljó, az előadás messze áll a fővárositól, de hiszen az illetők ahhoz nincsenek hozzászokva. Azután ha nekünk jó az előadás, ha el tudjuk vele egy esténket tölteni, ha egyik-másik jelenet hangulatokat tud bennünk kelteni, meghatottságot vagy kacagást támasztani, miért nem jó ez nekik? Miért akarnak különbek, felettünk kiemelkedőbbek, az itteni színházlátogatás lenézésével előkelőbbek lenni? Rendesen olyan tagjai a társaságnak, kik anyagiakban bővelkednek, kiknek a kiadás nem volna áldozat. Csodálatos dolog, hogy az illetők nem érzik, hogy a színészet támogatása társadalmi kötelesség. Hogy ez a színészet is terjeszti a magyar nyelvet, a nemzeti kultúrát, az általános művelődést. Ha kultüremberek akarnak lenni, miért hiányzik belőlük ezeknek a belátása?

— Engedelmet kérek, — veti az ellenpárt, — uraságod beleavatkozik az emberi akarat szabadságába. . . . Rá akar kényyszeríteni másokra olyan időöltést vagy szórakozást, mire nekik hajlandóságuk, vagy kedvük nincsen. Rá akarja kényszeríteni a kultúra és a hazafiság nevében. Tessék akkor megszólalni azt, hogy nem vásárolnak könyveket, hogy nem gyakorolnak zenét, vagy akár azt, hogy nem sétálnak eleget. Hiszen ilyen dolgok is csak az egyéni akaratától függenek és nincsen idegennek beleszólási joga. Ha valakinek kedve van este kilenc órakor husz-koronásokat krétaporról fényesíteni, vagy kuponvágó ollóját smírglízni, akkor nekem semmi jogom azt követelni tőle, hogy nézze meg a „Prütypürüt hercegő” című három felvonásos operettet. Melyben kiáll a „kar”: két kiérdemesült kaszirnő és egy bükkfából faragottnak látszó ifju, hogy elénekelje A gróf a vízbe fult kezdetű és végű, összevissza lopott áriát. Valamint ségesen sok szó férne ahhoz, hogy csakugyan olyan nagyon terjeszti-e a kultúrát a „Receceze grófné alsó szoknyája” vagy az „Agyrajáró király” című nemtudommi-csoda. Hiszen nem mondom, hogy volt idő mikor tényleg a színészet feladatát képezte, az elnémitott nemzet. . . .

Itten csemetés hallatszik és felgördül a függöny, tehát a vita abban marad. Mivelhogy vannak olyan színházba járók is, kik se nem kurizálnak, se nem diskurálnak, mikor a színpadon beszélnek.

ugyanis nem más a virágoknál mint szerelmi vallomás, jelentve azt, hogy a virág kész a szerelem elfogadására, mivel érett és várja a lepkéket és bogarakat. A virág illata nem csak nekünk kedves és kellemes, hanem vonzza a lepkéket és bogarakat is.

A virágok illata az illó olajoktól, a méz fejtőktől származik, a melyeket a kifejlett virág létrehoz. A lepkék és bogarak mézből táplálkoznak, ezért és nem másért látogatják a növényeket. Minden növényfajnak meg van a maga bogara, a mely azt látogatja és a virág illata itt arra szolgál, hogy az illető lepkéket és bogarakat már távolról figyelmeztesse és magához csalogassa. A bogarak tehát nagy szerepet visznek a növények háztartásában és pedig éppen a fajfentartás érdekében teljesített szolgálataikkal.

A természet azonban a saját célja érdekében nagyon bölcsen jár el, a mit a különböző növények berendezkedése elég világosan bizonyít. Nézzük csak meg a közönséges gyujtoványtűvet (Linaria vulgaris), vagy a mezei zsályát (Salvia pratensis) és állításunkat bizonyítva látjuk. A zsályára például csak hosszonyelvű bogarak szállhatnak, leginkább méhek, a melyeknek a zsályá alsó ajka kényelmes padkául szolgál. Más, kisebb csuszó-mászó bogarak nem juthatnak fel, mert nyakukat törik a viasztól nedves murva, vagy csészelveleken.

A bogarak természetesen nem végzik in-

gyen a „postillon d'amour” szerepét, mert munkájukért ingyen kapnak mézet. Ezáltal mintegy sajátos viszony fűződik a bogarak és a virágok között.

Ezek a bogárváró (entemofilus) virágokon kívül már iskolai könyveink is felemlítik a szélváró virágokat. Sok növény ugyanis, nevezetesen erdei fáink mind, nem akarnak a bogarakra szorulni, hanem inkább aszélre bízzák üzenetüket, a himpört. Azért fejlesztenek belőle olyan sokat, olyan kora tavasszal még a lombfakadás előtt pedig azért, hogy a szállongó himpörnek ne álljon útjában a levél. Szép feltűnő virágra avagy illatra nincs szükségük, mert a csipős északi szél nem áll meg száguldásban, hogy bámulja szépségüket. De a melyek a bogarak figyelmére szorulnak, azoknak van is ragyogó szirmuk, édes illatuk, hogy azt felkeitsék, mézük, hogy megjutalmazzák.

De nem csak ezen a költői módon, t. i. a lence szellő szárnyain suttogva vallanak egymásnak szerelmet a virágok, hanem a víz útján is midőn a lehulló virágport hullámain a nővirágokhoz juttatja.

A szerelmi idény nagyon különböző, némely virágnál néhány óra, másoknál hosszabb, vagy rövidebb idő. Minél kevesebb azonban az idő, annál nagyobb az igyekezet, hogy céljukat ennek ellenére is elérjék.

Hogy a növények élete tényleg hasonlít az emberekéhez, bizonyítja az a tünemény, a mely szerint köztük is vannak, a kik

A hétről.

— junius 20

A polgári leányiskola idei tanéve.

Schiller Irma igazgató az állami polgári leányiskola értesítőjében részletesen beszámol a lefolyt tanévről, mely az intézet fejlődésének újabb bizonyosságait szolgáltatja.

Az értesítő első oldalán az igazgató meglepő szavakban emlékezik meg a nyugalomba vonult Hatosné Kerner Teréz tanítónő 36 évi működéséről és emelkedett hangulatu sorokban méltatja érdemeit. Igen meghatató a tanítványok közöttett bucsulevelének hangja is.

Az évi jelentés szerint az intézetet 117 rendes tanuló látogatta, kik közül 82 helybeli és 35 a vidéki. Ezen kívül beiratott volt 12 vidéki magántanuló. A részletes statisztikai adatokból meglátjuk azt, hogy a tanulók valamennyien magyar anyanyelvűek voltak.

Az intézet felügyeletében előfordult változást képezte Kuliszeky Ernő kir. tanácsos tanfelügyelő áthelyezése és Pálfi Péter kir. tanfelügyelő állásának elfoglalása, az intézet gondnokságátan és a tantestületben személyi változás a múlt tanévhez képest nem volt.

A nevelés és oktatás irányelveit fejti ki a következőkben Schiller Irma igazgató és örvendetesen konstatálhatja minden szülő és a tanúgy barátai, hogy azok a szép eszmék nem üres szavak, hanem hogy a tantestület fáradhatatlan tevékenységgel és buzgó odaadással azokat meg is valósította.

A szorgalmas és jó magaviseletű növendékek jutalmazásban részesültek és pedig a Podhorszky Gizella féle 600 koronás alapítvány kamatait Varga Irma IV. oszt. az „Egy virágszál”- féle 200 kor. alapítvány kamatait pedig Mojis Ilona III. oszt. növendék nyerte el.

E két alapítványon kívül ezen célra más összegekkel az intézet nem rendelkezik. Vagyonos emberbarátok és intézeteink nemes cselekedetét teljesíthetnének ha az intézetet e téren támogatnák. Könyvtalomban részesültek:

Gálósi Dalma, Grósz Sarolta, Lengyel Katuska, Hercsuth Ilona, Sajgi Mária, Weisz Adél, Róth Mariska I. oszt.

Antal Erzsébet, Csepy Ilona, Lukács Irén, Martsán Emma II. oszt.

csak egyszer és utoljára szeretnek. Élénk példája ennek az amerikai Agave, a mely csak egyszer virágzik és ha magvait meghozta, elhal maga a növény is. Vannak viszont olyanok, a melyek századokon keresztül minden tavasszal meg-megújuló szerelmi életet élnek, minden évben virágzanak, gyümölcsöt és magvakat teremnek. Mindezekből láthatjuk, hogy a növényeknek éppen úgy van a saját viszonyaikhoz mért szívviláguk mint az embereknek, úgy, hogy a hasonlat többoldalú. Így megtaláljuk a növényeknél is azt a természeti törvényt, a mely az emberi társadalomban is érvényes, hogy t. i. a legközelebi rokonoknak nem szabad házasságra lépniök. Mesterséges kísérletek alapján ugyanis belátták azt, hogy idegen virággal megtermékenyített növények több és jobb magvakat teremnek és szebb utódokat hoznak létre, mint azok, a melyek saját poraikat használják fel.

Van továbbá még egy dolog, a melynek alapján a növények szerelmi dolgaikban hasonlítanak az emberekhez, vagyis helyesebben az emberi társadalomhoz, t. i. nálunk is feltalálható a vén leányok tisztességes kara. Különösen messze vidékről, idegen klíma alól behozott olyan fajoknál van meg ez, a melyeknek egyedei némileg el vannak különülve és ha csak az egyik nemet hozták be, az egész természetesen meddő marad és sivár, unalmas egyedülletben éli le életét.

Draskóczy Iphigénia, Fekete Teréz, Grósz Erzsébet III. oszt.

Bartos Margit, Bánszky Etelka, Dabis Róza, Grósz Róza, Guttman Adél, Herz Anna, Herz Lenke, Mészáros Gizella, Neumann Mária és Snyders Debora IV. oszt. tanulók.

Ezen jutalmak kiosztását Neumann Jakab, Polgár Ignác helybeli, Singer és Wolfner, Lampel Róbert, Révai testvérek és az Athenaeum budapesti könyvkereskedő cégek adományainak köszönhetik.

Örvendetesen szaporodott az iskola be rendezése, felszerelése és a tanári és ifjúsági könyvtár.

Magas látogatója volt az intézetnek május hó 10-én Jankovich Béla dr. v. b. t. tanácsos, vallás és közokt. miniszter személyében, ki Boncz Ödön miniszteri tanácsos Wilczek Frigyes gróf főispán, Marek Károly alispán és több hivatalos személyiség kíséretében tekintette meg az iskolát.

Az ezen tanévben alakult önképzőkör eredményes munkálkodásáról Wales Elza tanár, a kör vezetője számol be részletesen.

Az értesítő további részeiben a tanulókra a feldolgozott tananyagra valamint a jövő tanévre szóló részletes adatokat tartalmazza.

— **Hivatalvizsgálat.** Magyary István dr. budapesti kir. ügyész helyettese e héten az ipolysági kir. ügyészségnél a szokásos évi hivatalvizsgálatot tartotta meg.

— **Évzárás a polgári leányiskolában.** Hétfőn és kedden folytak le az állami polg. leányiskolában az évzáró vizsgálatok melyeken Pálfi Péter kir. tanfelügyelő elnök. költ. A gondnokság részéről megjelent Kovács S. Endre dr. kir. tanácsos, gondnoksági elnök, Himmler Sándor dr. és Martsán Béla gondnoksági tagok. Eljöttek az érdeklődő szülők közül is számosan és a jelenvolt közönségnek alkalma volt meggyőződni a precíz feleletekből, hogy a tantestület fáradozása teljes eredményt tud felmutatni. A 114 vizsgát telt tanulókból csak kettő lett szeptemberi javítóvizsgálatra utasítva. A vizsgák végén Pálfi Péter kir. tanfelügyelő szép szavakban köszönte meg Schiller Irma igazgatónak és a tantestület minden egyes tagjának fáradhatatlan tevékenységét. A vizsgálatok alatt sok szemlélője akadt a rajzkiállításnak, melyen feltűnést keltettek a szebbnél-szebb szabadvézi rajzok és képek. *Sirsichné Takách Ida* tanítónőben e téren kiváló vezető erővel dicsékszik az intézet. A kézimunka kiállítás mint minden évben, úgy most is *Hegyesy Rózi* tanítónő nemes ízlését és műértő vezetését dicsérte a bemutatott szép anyaggal. Az iskolaév ünnepeles bezárása szeptember 2-én délelőtt történt az intézet nagytermében nagy számú közönség jelenlétében. Igen ügyes szavaltokkal szerepeltek: *Gálosi Dalma*, *Heder-váry Piroska I. oszt.* *Draskóczy Iphigénia*, *Botka Györgyi*, *Fekete Teréz III. oszt.* és *Marek Anna IV. oszt.* növendékek. *Neumann Mária IV. o. tan.* *Dabis Róza IV. tanuló* zongorakisérével, hatásos melodramát adtak elő. *Cservenka Henrik* zene-tanár növendékei közül *Hirschberg Anna* és *Martsán Emma*, *Gálosiné S. Paula* zene-tanítványai közül *Dabis Róza* és *Lamos Edit* mutatták be haladásukat. A szépen előadott énekszámok *Gálosiné S. Paula*

énektanítónő fáradozását dicsérték. A növendékek nevében Herz Lenke bucsubeszédében köszönte meg a tanítónők jóságát és fáradozását. *Schiller Irma* igazgató nagyhatású évzáróbeszédében a klasszikus ókor női eszményképeinek a női erényekben, a szerénység és egyszerűségben való követését kötötte a tanítványok felkére. A szöveget eléneklése után távozott a közönség és ment vakációzni a boldog leánysegreg. Persze az intézetet elhagyó negyedik osztályosoknál nem ment az olyan könnyűen, mert már egy hetet megelőzőleg kezdődött a bucsuzkodás a „nénik”-től zokogás és sűrű könnyhullatások közepette.

— **Rovancsolás.** *Pataky Lajos* pénzügyi titkár csütörtökön kezdte meg az ipolyági m. kir. adóhivatal több napig tartó rovancsolását, melynél a számvetőség részéről *Kohary József*, *Szuszky Károly* számvetők, *Okolicsányi László* számtiszt és *Kynszburg Károly* számgyakornok működnek közre.

— **Egy bíróválasztás bűnpere.** A múlt év január 19-re tüzték ki Ipolyvisken a községi bíróválasztást, *Fodor Vilmos dr.* járási főszolgabíró a jelölés megjelölésére és a választás vezetésére *Horváth Sándor* tiszteletbeli szolgabíró-t küldte ki. A bíróválasztás napján a szolgabíró és *Pap István* körjegyző három embert jelöltek és a jelöltek névsorából kihagyták a falu legmódosabb gazdájának, *Péli Ignác*nak, a nevét, jöllehet ez utóbbinak kandidálását az előzőleg megtartott ülésen a képviselőtestületi tagok nagyrésze kívánta. Amikor a jelölés eredményét kihirdették, *Péli* és hívei annyira felbőszültek, hogy rátámadtak a szolgabíróra és a jegyzőre. Maga *Péli* egy székkel olyat ütött az asztalra, hogy az darabokra törött, majd amikor a szolgabíró a kalapját és botját véve eltávozott, a jegyzőt ütötte meg néhányszor a székkel. A támadó haragja elől a jegyző először a kántortanító lakására, onnan pedig a szomszédos postahivatal épületébe menekült, de *Péliék* folytán nyomában voltak és csak akkor hagytak fel az üldözéssel, amikor a jegyző a postahivatalban elrejtőzött. *Pelit* és társait az ipolysági ügyészség hatóság elleni erőszak, magánlaksértés és súlyos testisértés büntetési miatt perbe fogta, a törvényszék pedig *Péli Ignác*ot husz napi, társait pedig 1—8 napig terjedő fogházbüntetéssel sújtotta. A budapesti kir. ítélőtábla ezt a büntetést tetemesen fölemelte, *Péli Ignác*ot tíz hónapi börtönrre, társait pedig hat hónapi börtönrre ítélte. A tábla ítélete ellen bejelentett semmisségi panaszokat kedden tárgyalta a kir. Curia III. büntetőtanácsa *Zsitvay Leó* elnöklésével. A Curia súlyosnak tartotta a tábla ítéletét és *Kisfalvi Albert Rezső dr.* védő meghallgatása után *Péli Ignác* büntetését négy havi, társait pedig három három havi fogházra szállította le.

— **Évzárás a zsidó elemi iskolában.** Az ipolysági izr. elemi népiskola évvégi vizsgálatait az idei iskolai évben a következő napokon és sorrendben tartják meg: június hó 22-én délután 2-5-ig hittanvizsga az összes osztályokban. június hó 23-án d. e. 8-10-ig az I. és II. oszt. vizsgája június hó 23-án d. r. 2-5-ig a III. IV. V. oszt. vizsgája. A növendékek kézimunkái az osztályvizsgálatok napján tekinthetők meg. A t. szülőket és tanügybarátokat ez uton is meghívja *Spitzer Jakab* igazgató.

— **Nők államszámvetési tanfolyama.** A budapesti királyi magyar tudományegyetem rektori hivatala figyelemz-teti a tizenhatodik életévüket betöltött és négy középiskolai osztály, vagy annak megfelelő, a nők kiképzésére szolgáló egyéb tanintézetek sikeres elvégzését igazoló mindazon nőket, kik a jog- és államtudományi karon tartani szokott államszámveteltani tanfolyamra beiratkozni óhajtanak, hogy eziránt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címzett és kellően felszerelt folyamódványokat 1913. évi július hó 31-ig nyújtsák be közvetlenül az illetékes dékáni hivatalnál. A felvételi kérvények semmiesetre sem nyújthatók be közvetlenül a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban, mert azokat a miniszter ugyanis az illetékes egyetemi hatósághoz, tehát a jog- és államtudományi dékánhoz küldi le véleményes jelentéstétel céljából. A fenti határidőn túl beadott folyamódványok az 1913/14. tanév első félévi beiratkozásáig (szeptember 12) már el nem intézhetők, s így a felvételi engedély az 1913/14. tanév első félévben a beiratkozásnál már nem lenne érvényesíthető.

— **Hangverseny Léván.** Az Augusztus kir. herceg-asszony védelme alatt álló „Stefánia árvaház”-at fentartó Lévai Nőegylet, a lévai Bethlen Katalin nőegylet, a lévai izraelita nőegylet és a lévai Erzsébet Füléregylet jótékony intézményeik javára Léván, e hó 21-én a városi vígadó dísztermében hangversenyt rendeznek. Beépődij: személy- és karzatjegy 3 K., családjegy 8 K. Kezdeté este pontban fél 9 órakor. Jegyek előre válthatók Nyitrai és Társa r. t. üzletében. Felülfizetéseket az irtalom és szeretet nevében hálás szívvel fogadnak. Műsor: Goldmark Károly (op. 30) zongora ötös. I. Allegro vivace. II. Adagio, III. Scherzo. IV. Allegro vivace. Előadják: Zongora: *Paradeiser János dr.* Első hegedű: *Fejér Árpád dr.* Második hegedű: *Drozdik Jenő dr.* Mély hegedű: *Kramasztra Imre dr.* Gordonka: *Hets Béla dr.* Alfred De Musset: Az ajtó tárva vagy zárva legyen. (Vigjáték I. felvonásban.) — személyek: *Marquise: Koczab Hilda*, — Gróf: *Farkas Tódor*, *Paradeiser János dr.* (kézirat) zongora ötös I. Allegro ma non tantó. II. Scherzo. III. Adagio. IV. Allegro vivace. Előadják: Zongora: *Paradeiser János dr.* Első hegedű: *Fejér Árpád dr.* Második hegedű: *Drozdik Jenő dr.* Mély hegedű: *Kramasztra Imre dr.* Gordonka: *Hets Béla dr.*

— **Evang. tanítói közgyűlés.** A honti ág. hitv. evang. tanító egyesület e hó 26-án Bakabányán, Nagy Jenő elnöklésével mellett tartja rendes közgyűlését, Sorrend. D. e. 10 órakor. Isteni tisztelet Imát mond *Grescho János* báti tanító Isten tisztelet után gyakorlati előadást tart *Kuchta Samu* bakabányai tanító. Előadás után közgyűlés az ág. hitv. evang. iskolában, melynek tárgysora: 1. Előzőleg megnyitó és évi jelentés. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése a pénztári állapotról. 3. Elméleti munkát olvas *Bohus Lajos* ipolyszakállosi tanító. 4. Egyházi képviseltetésünkről az egyház kormányzat valamennyi fokozatán. Kerületi tanító egyesület szervezése javaslat. 5. Fizetés rendezésünk sérelmei.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER” abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vízállásos helyiségek tökéletes szárassá tételét.

„BIBER”-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést. „BIBER” megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad:

A „BIBER-MŰVEK” egyedelarúsítója
EGGENHOFER Albert
fakereskedő és vállalkozó IPOLYSÁGON.

6 Magyar tanítók szövetsége elnökségének kérdése. 7. Makoviczky siremlék ügyének tárgyalása. 8. Indítványok Közébdélután 1 órakor a központi vendéglőben. Egy teríték ára 3 korona. Mindazok, akik ezen részt óhajtanak venni, ebbeli szándékukat jelentsék be mielőbb Szekan Samu tanítónak.

— **Segédjegyzői pályázat.** Fodor Vilmos dr. főszolgabíró a lemondás folytán megüresedett ipolyviski rendszerezett segédjegyzői állásra, mely 1000 kor. javadalmazással jár pályázatot hirdet. A szabályszerűen felszerelt kérvények e hó 28-áig adandók be. A választás később kitűzendő időben lesz megtartva.

— **Egy kis lány öngyilkos kísérlete.** Szerdán délelőtt míg a polgári leányiskola évszáróünnepét tartott, egy másodosztályú növendék a 13 éves S. S. az Ipolyba vetette magát. Ottan dolgozó mezei munkások szerencsére észrevették és kihúzták. Ijedtségen kívül más baja nem történt, úgy hogy már délután a vidéken levő szüleihez haza vihették. Hogy mi készítette a leánykát a gyerekekkel elhamarkodott tette, különféle találgatások tárgya.

— **Eljegyzés.** Volent Károly mészáros eljegyezte Pencsik Károly kovácsmester leányát Margitkát Peczslényben.

— **Az Iparoskör labdarúgó versenye.** Az Ipolysági Iparos Kör piros-fehér inges futball csapata vasárnap tartotta első futball mérkőzését a Balassagyarmati Munkásgimnázium futball csapatával. Az ipoly-sági csapatot a nagyobb ambíció — a balassagyarmati a nagyobb technikai tudás jellemezte. Az ipoly-ságiaknál a csapatrészt az erősebb, a védelem a gyengébb része a csapatnak — a vendégesapatnál pedig a védelem volt a jobbik. A mérkőzés az ipoly-ságiak 5:2 arányú vereségével végződött s ez az eredmény, de különösen a játék szép eredményekre jogosítja a csapatot — kellő hozzáértő kezelés mellett. A vendégesapat egyik gólját tizenegyesből lőtte — két gól pedig egyedül az ipoly-sági kapus rossz védésének következménye. Az ipoly-ságiak két gólja Tieszenszky Miklós érdeme, aki az egész támadást vezette kivül Krausz Játéka tünt fel. Ha az Iparos Kör csapata kevesebb lámpalázzal fog játszani — ami különösen ilyen körülmények között szinte elkerülhetetlen — egyenlő erejű ellenfele lesz — a most szemmel láthatólag kis szerencsével is játszó balassagyarmati csapatnak. Közönség szép számmal volt a nazi gólokat lelkesen megtapsolta.

— **Motorvevők figyelmébe!** A Gellért Ignác és Társa budapesti mérnöki vállalat átvette a világhírű Körting Dieselmotorok egyeduralmát. Aki gépekkel foglalkozik tudja hogy a Körting gyár Németország első és legnagyobb motorgyára, mely 12.000 embert foglalkoztat s gyártmányai az egész világon mint legjobbak ismertek. A Gellért cég hozza forgalomba a legújabb svájci középnyomású négyütemű nyersolajmotorokat kis és közép-
ipar, gazdaságok s malmok részére, melyeknek főelőnye a csekély nyersolajfogyasztás és egyszerűségük, amennyiben nincs azokon gyújtófej, sem kompresszor, sem vízfeesken-

dezés. Ugyanitt kaphatók a legjobb szívógázmotorok, benzínmotorok, benzines és nyersolaj cséplőgarnitúrák magánjáró lokomobilokkal is, valamint a hírneves amerikai szántógépek (Traktorok). Felvilágosítást szívesen ad Gellért Ignác és Tsa mérnöki iroda, Budapest, V., Koháry-utca 4.

— **A pénzügy köréből.** A m. kir. pénzügyminiszter Csömör József korponai adóhivatali pénztárnokot, adóhivatali főtisztit minőségben Kassára helyezte át.

A csecsemő elválasztása gyakran igen sok nehézséggel jár és éppen ezért az anyának csak ajánlható, hogy kis gyermekének az elválasztás kezdetén szopóüvegben naponta egyszer csakis vízzel felforraltva egy kis Nestlé-lisztet nyújtson. Lassanként aztán két, három sőt több ilyen étkezést is adhat, mire az elválasztás minden nehézség nélkül megtörténik, a gyermek szépen fejlődik és gyönyörűen gyarapszik. - Próbadobozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 64.

— **Borkezelési tanfolyam lelkészek és néptanítók részére.** Borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községekben működő lelkészek és néptanítók részére a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam helyiségeiben a folyó év nyarán két hétre terjedő borkezelési tanfolyam fog tartatni. Az első tanfolyam július hó 21-től augusztus 2-ig a második tanfolyam pedig augusztus 11-től augusztus 23-ig tart. E tanfolyam célja az, hogy az azon résztvevő lelkészeknek és néptanítóknak mód nyujtassék arra, hogy az okszerű borkezelésre vonatkozó ismereteket elsajátítsák s e téren gyakorlati jártasságot is szereznek a végett, hogy az okszerű borkezelés terjesztése érdekében a maguk részéről is közreműködjenek. A tanfolyamra csak olyan lelkészek és néptanítók vehetők fel, akik oly vidéki községekben működnek, ahol a lakosság kizárólagos vagy főfontosságú kereseti forrását a szőlőművelés kepezi. Ezen tanfolyamon husz hallgató vehet részt. A tanfolyamra felvett egyének utiköltségeik s a lakás és élelmezés költségeinek fedezésére az egész tanfolyam tartamára egyenként 70 K. azaz: Hetven korona általányt kapnak, amely összeg a tanfolyam utolsó napján fog a tanfolyam vezetője által kifizettetni. A tanfolyamra való felvételre pályázók egy koronás bélyeggel ellátott kérvényekben kötelesek feltüntetni életkorukat, nyelvismeretüket, tényleges alkalmazásukat a szőlő és borgazdaság terén esetleg kifejtett eddigi működésüket s ha esetleg négyhetes szőlő és borgazdasági tanfolyamon részt vettek, csatolják folyamodványaikhoz az erről nyert bizonyítványt is. Az, hogy a folyamodványban a fentiekre vonatkozólag felsorolt adatok a valóságnak megfelelőek a tanítók folyamodványaim az illetékes kir. tanfelügyelő által igazolandó. Le-készek a pályázati folyamodványokat közvetlenül, a néptanítók pedig az illetékes kir. tanfelügyelő útján, legkésőbb folyó évi június hó 28-ig a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam igazgatóságához nyújtsák be.

— **Százkoronások bevonása.** Az Osztrák-Magyar bank főtanácsa és a kormány között létrejött meg-
egyezés folytán a most forgalomban levő 1910. évi

január hó 2-áról keltezett 100 koronás bankjegyek bevonatnak, minél fogva ezek bankjegyek az Osztrák-Magyar bank -fő és fiókjaitól 1915. május hó 31-ig szolgáltatandók be fizeteskép, vagy átváltás végett, úgy, hogy e bankjegyek bevonásának végső határideje 1915. május 31-ike. Ezen időponttól kezdve e behívott bankjegyek 1921. évi május hó 31-ig csak átváltás végett fogadhatnak el, míg ezen határidő után 1910. évi január 2-áról keltezett 100 koronás bankjegyeket a bank nem köteles többé beváltani, vagy átcserelni

— **A szappanárak emelkedésének okai.** Ha a zsiradékok árának az utolsó 10 év folyamán való fejlődését megfigyeljük, azt fogjuk látni, hogy a pálmamagolaj és kokusz-olaj, amely anyagok az elsőrendű szappanok gyártásánál játszanak fontos szerepet, majdnem 100%-al drágult meg. Az árak a következőképpen alakultak: (100 kg.-kint, koronákban, Hamburgban, hajóban)

	pálmamag-olaj		kokusz-olaj	
		Ceylon		Cochin
1903. évben:	57.—	56.25	98.—	96.75
1907. "	81.25	98.—	97.—	102.25
1910. "	93.75	97.—	101.25	107.—
1913. "	96.50	101.25		

A nyersanyagárak ilyen módon való emelkedése volt az oka annak, hogy a szappanárak az utóbbi években ismételtelen emelkedtek és jelenleg olyan magas a nyersanyagok ára, hogy a jóminőségű mosóporok ára is emelkedett, amely cikkek eddig változatlan áron kerültek forgalomba. A zsiradékok rendkívüli emelkedése a német és angol margarin-ipar nagyarányú kifejlődésére vezethető vissza, amely iparág nagy mennyiségű pálmamagolajat és kokusz olajot dolgoz fel és ezáltal ezen anyagokat a szappangyártástól elvonja. A német és angol margarin-ipar konzerválószerek tekintetében nincsen annyira korlátok közé szorítva, mint a belföldi gyárak.

— **Turista kirándulás.** A Magyar Turista Egyesület Esztergomi Országos Vasárnap a következő kirándulásokat teszi: 3 napi kirándulás Sztinyára és Selmecbánya vidékére. Korpona—Sztinya—Selmecbánya — Szklentőfürdő—Vihnye—Szénásfalu. Indulás a P-Nána v. állomásról reggel 5 óra 50 perccor. Vezető: Brutsy János.

— **Országos tiltakozás a dalmái hamis borok ellen.** A Dalmátországból származó h. számra gyártott borok rendkívül súlyos helyzetbe hozták úgy Magyarországot, mint Ausztria szőlőgazdáit és tisztességes borkezelőket, mert ezekkel az olcsó törkölyborokkal árban nem versenyezhetnek. Ennek folytán a bor ára birodalom szerte ós óta 25—30 és több százalékkal csökkent. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete folyó hó 15-én (Vasárnap) d. e. 10 órakor Budapestben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházában (Köztelek-8) tartja meg jubiláris közgyűlést melynek egyik tárgya a dalmái hamis borokkal üzött visszaélés lesz Dr. Ducker Jenő kir. tan. egyesületi igazgató indítványozni fogja, hogy a szőlőbirtokosság tiltakozék ezen hazánk borgazdaságát súlyosan érintő kihágások ellen és a kormány erőlyesen kövelelje Ausztriában a bortörvény betartását. Tekintettel a kérdés országos jelentőségére kívánatos, hogy a magyar szőlőbirtokosság, a különféle gazdasági szerve-

Jogtudósok, papok, tanítók a SIROLIN „Roche“-ról:

Mellbetegeknél.

G. R. jogtanácsos, B.-ben.
Hasznaltam a Sirolin „Roche“-t, hatásával igazán meg vagyok elégedve.
B. P. igazgató, B.-ben. (Keletporoszorsz.)
Évek óta használom a Sirolin „Roche“-t minden kezdődő hurut ellen. — A légzőszervek bajai ellen a legjobbnak találtam.

A. M. plébános, W.-ben.
A Sirolin „Roche“ szabadított meg engem. Gyermekemnek is adom a szert, ha hurutosak.
F. H. tanító, Fr.-ben.
A Sirolin „Roche“-val meg vagyok elégedve annyira, hogy mindenkinek ajánlom, akinek légzőszervi baja van. —

A Sirolin Roche kellemes ízű, étvágygerjesztő és orvosilag ajánlott szer. Erősíti a tüdőt és légzőszervek ellenállását fokozza. A gyógytárban határozottan Sirolin Rochét kérjünk.

zetek képviselőiben, melyek a közgyűlésre mind meghívtak, minél nagyobb számban ott jelenjenek meg.

— **Művészi kivitelű képes lapok, angol, holland, valamint a leghíresebb magyar festőművészek képeinek művészi utánezatai, ugyancsak nagy alakban szoba dísznek a leggyönyörűbb Skulptur képek igen nagy választékban kaphatók Neumann Jakob papirkereskedésében.**

gummiarok
Tartóssága, ruganyossága, eleganciája utólrhetetlen!

IRODALOM ÉS ZENE

(*) A Vasárnapi ujság június 15-iki száma gazdag és változatos sorát közli az érdekes képeknek a német császár huszonöt-éves uralkodói jubileumáról, a készülő budapesti nemzetközi nőkongresszusról, a budapesti regattáról, az új miniszterekről, Erdőd Petőfi életében emlékező helyeiről, a Szépművészeti Múzeum renaissance metszet kiállításáról, Mária Dorottya főhercegnő válópöréről, Zeppelin bécsi útjáról, az epsomi derbyről, stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kvaszay Ede regénye, Bársony István vadászképe, Schöpplin Aladár színházi czikke, Jakob Ödön verse, egy érdekes francia regény. Egyéb közlemények: az angol király és orosz császár együttes képe, s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona a „Világkónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

(*) Több mint harminc szép kép díszíti a Várad Antal és Falk Zsigmond dr. szerkesztette s immár harmincnyedik évfolyamát járó Ország Világ legutolsó számát. Igen érdekes közülök a leányinternátus hűvösvölgyi kirándulását mutató öt kép, a pozsonyi „cukorka-napot” illusztráló négy fölvetel, valamint a „Városépítészeti észszerűségek és bolondságok” hat képe, Honi Nándor három tájképének reprodukciója, s a triesztvárosi hat kép. Egyéb jó képek: „Lovag Falk Zsigmond legújabb arcképe”, „A bajor régens Bécsben”, „Suttner Berta hetvenéves”, Gépfegyveres honvédek a képviselőház előtt”, „A suffragette merénylete az epsomi Derby”, „Az idei divat Montecarlóban”, valamint Héderváry Lehel, Lukács László és Tisza István arcképei. A lap irodalmi részébe regényeket, elbeszéléseket, kritikai cikkeket avagy verseket írtak: Bende János, Biky Andor, Falk Zsigmond dr., Hajós Béla, Koncz János,

nos, Lantos József, Moly Tamás, Scossa Dezső, Tamás Ernő, Versényi György, Tartalmas, kitűnően szerkesztett rovatok ezenfelül: Színház, Művészet, Irodalom, Hírek, Zene, Sport stb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest V. ker., Hold-utca 7), ahová az előfizetési pénz is beküldhető. A lap ára félévre 8 kor.

(*) **Pályanyertes gyermekek.** Most hirdeti ki, június 15-iki számában, Almanach-pályázatának eredményét Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó-pajtás. Összesen tizenöt gyermek nyert pályadíjat, egy-egy szép könyvet, tizenöt házba költözött be az öröm. E szám különben is nagyon érdekes tartalma: Benedek Elek irt bele verset, Szemere György elbeszélést, Sebők Zsigmond és Rákosi Viktor regényt, Csajthay Ferencné szép mesét, Bér Dezső pompás képet rajzolt. Zsiga bácsi kedves történetet mond el Hold apóról és a gyermekéről. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, fél évre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Ipolysági piaci árak

június 20.

	K. f-től	K f-ig
Buza	20	—
Rozs	18	19
Árpa	18	—
Zab	19	20
Tengeri	20	—
Burgonya 1 méter	4	—
Lud (kilonként)	1 40	—
Tyuk (páronként)	4	4 50
Osibe (páronként)	2 50	3 00
Tojás 1 darab	6	7
Marhahus 1 klgr.	1 68	—
Borju hus 1 klgr.	2	—
Sertés hus 1 klgr.	1 68	—

Drégelypalánki vasuti restauráció és szálloda családi okok miatt azonnal bérbe- vagy átadó. Felvilágosításokkal a tulajdonos szolgál. 1-3

270. 1913. vntó. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. járásbírósnak 1912 évi V 427 sz. végzése következtében Dr. Lengyel József ügyvéd által képviselt Poltzer Miksa javára 1578 k. 83 f. s. jár. erejéig 1913. évi szept. hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1528 kor. fill.-re becsült következő ingóságok u. m. talpfa stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 427. 3. számú végzése folytán 1578 k. 83 f. tökekövetelés ennek 1912. évi auguszt. hó 21. napjától járó 5 százalékos kamata, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 280 k. — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Ipolyságon leendő megtartására 1913 évi június hó 27-ik napjának délutáni 5 órája határidőül kitűzött és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108.

§-a értelmében közpénzfizetés mellett a legtöbb igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetők.

Kelt Ipolyságon, 1913. évi június hó 11. napján.

Németh Emil
kir. bír. végrehajtó.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek télen fokozottab erővel lépnek fel mint más évszakokban. miert is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása gyors és biztos, miert is az összes orvosok beteggyak fertőtlenítésre antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz-és arcomosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irigációra stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipereszappan 1% lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőnél is; szépíti, megpuhítja és illatozza teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Darabja 1 korona

Fodormenta

Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájjviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. Eredeti üvege 1 kor. 60 fill.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszerárban. drogeriában. Kiváratra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az Egészség „és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Ahol lysoform nem volna kapható, oda közvetlenül is küldünk 6 kor. előzetes be- küldés esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájjvizet.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

2386. 1913. tkv. szám.

Kérvénye Bagócsi Ferenc nagypeszeki lakósnak Bagócsi András végrehajtást szenvedett elleni ügyében.

Ujabb árverési hirdetményi kivonat.

Bagócsi Ferencnek Bagócsi András elleni végr. ügyében beadott jelen kérvény folytán a f. évi április 4-én kitűzött, de felek közös beleegyezésével elhalasztott árverést újabb határnap kitűzésével az 1881. 60. t-c. 176 §-a értelmében elrendeltetik. Jelen kérvény díja 16 kor. megállapítatik. Alolított kir. járásbíróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi hogy végrehajtható b. letétbe helyezendő 400 kor. tőke s jár. valamint a már elrendelt, csatlakozások folytán Dr. Reiner L. 101 kor. 20 fill. a nagypeszeki ref. egyház 267 kor. a vámosmikolai takarékpénztár 2400 kor. tőke s jár. Dr. Sommer Mór 145 kor. 05 fill. Bagócsi Ferenc, 120 kor. tőke s jár. követeléseik kielégítése végett az újabb árverést elrendelte. Ennek következtében — Nagypeszék községhezánál 1913. évi július hó 8-án d. e. 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak a következő ingatlanok:

az ipolysági kir. törvényszék területén Nagypeszék község határában lévő

1. nagypeszeki 121. sztkvben. † 1388 hrsz. szőlő-szőlő dűlőkben fekvő ingatlanból végr. szenvedő 2/3 jutaléka 84 kor. kikiáltási árban.

2. u. o. 217. sztkvben. I. 1—2. sorsz. 85 hrsz. 10 népsorsz. ház (udvar közös a 10 sz. házzal:) 88 hrsz. kert ingatlanokból végrehajtást szenvedő 1/2 tulajdoni illetősége 430 kg. kikiáltási árban.

3. az n. o. 553 sztkvben. I. 1—8 sorsz. együttesen elárverezendő egészben végr. szenvedő tulajdonát képező ingatlanok u. m. 163. b. hrsz. szántó mogyorós 440 b. hrsz. rét felsőrétek, 568. b. hrsz. rét szilvás 7 sorsz. 263 sztkvben közös erdőbeli 16/2844 rész 1289 kor. kikiáltási árban.

4. u. ezen tkvben. † 1387. a hrsz. szőlő szőlőkön 82 kor.

5. u. ezen tkvben. † 130 hrsz. pince intra villán 50 kor. kikiáltási árban. — Megjegyeztetik, hogy u. ezen tkvben. 1412. a. hrsz. ingatlan kikiáltási árban vonatkozó adatok hiányában az árverés ezen fekvőségre elrendelhető nem volt.

Árverési feltételek.

1. Árverési szándékozók bánatpénzzel kötelesek az ingatlan kikiáltási árának 10-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek a bíróságnál esetleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni a bánatpénzt pedig a megígérendő vételár 10-ja erejéig nyomban kiegészíteni.

2. Az ingatlan csak a kikiáltási ár 2/3-ért, vagy ennél magasabb vételárért fog eladatni.

3. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat ugyanezen naptól számított 60 nap, a harmadikat ugyanezen naptól számított 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 5 % kamatokkal együtt az ipolysági m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

Kir. járásbíróság tkvi. hatósága Vámosmikola 1913. május 4-én. Domy s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Katona
kir. tkvezető.

Elismert legjobb motorok!

Messzemelő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

Eredeti KÖRTING
DIESELMOTOROK aló- és fekvő-rendszer
Szívógáz és benzinmotorok.
Benzin és nyersolajos eséplő-garnitúrák, magánjáróval is.
Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
gyújtófej, vízbefecskendezés és kompresszor nélkül.

Gellért Ignác és Tsa
mérnöki iroda
Budapest, V. Koháry-utca 4.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Császárfürdő Budapesten. Nyá és téli gyógyhely a magyar Irgalmas rend tulajdona. Első rangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfűtő, kényelmes iszapmedence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatuk az összes reumatikus- és idegbántalmaknál. Uszodák hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság

Riska Allatvédőpor

az egyetlen gyógy-és óvszer száj-és körömfájás sertésvesz és baromfivész ellen. A M. Kir. földm. miniszt. által rend. eng.

Ára eredeti dobozban K. 3.
Főelárusító
Meller és Társa.
Budapest, Károly körút 10.

Kérem

fizesse elő a pártoktól és kormánytól független legértelmesebb legnívósabb budapesti napilapot

Az Ujság-ot.

Előfizetési ára:

Egy hónapra	2 K. 40 f.
negyedévre	7 K. — f.
tél évre	14 K. — f.
egy évre	28 K. — f.

Nyáron át mindenüvé utána küldjük Az Ujságot még akkor is, ha naponként változtatja tartózkodási helyét.

Cim: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala
BUDAPEST,
VII., Rákóc-ut 54. szám.

Nyugodtan alhat,

ha fehérenműje egész éjen át „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmaga oldja fel a szennyet s másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANAL vakító fehérre mosni, mert az „ASSZONYDICSÉRET” és a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN úgy fehéritenek, mint a nap!

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarít meg, ha az „ASSZONYDICSÉRET” mosókivonaton és SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANON kívül semmiféle más mosószert nem vesz. Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsékelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénztár.

25.000 Koronával szavatolunk a SCHICHT-„Szarvas” mosószappan és az „Asszonydicséret” mosókivonat tisztaságáért.

Besztercebányai Fininternátus

Besztercebánya.

Nevelő intézet bentlakó és bejáró felsőkereskedelmi, polgári gimnáziumi és fémipariskolai tanulók számára.

Allandó tanári és orvosi felügyelet.

Gondos nevelés.

Kitűnő ellátás.

Prospektust kívánatra az internátus igazgatósága ingyen és bérmentve küld. 1-10

Figyelem!

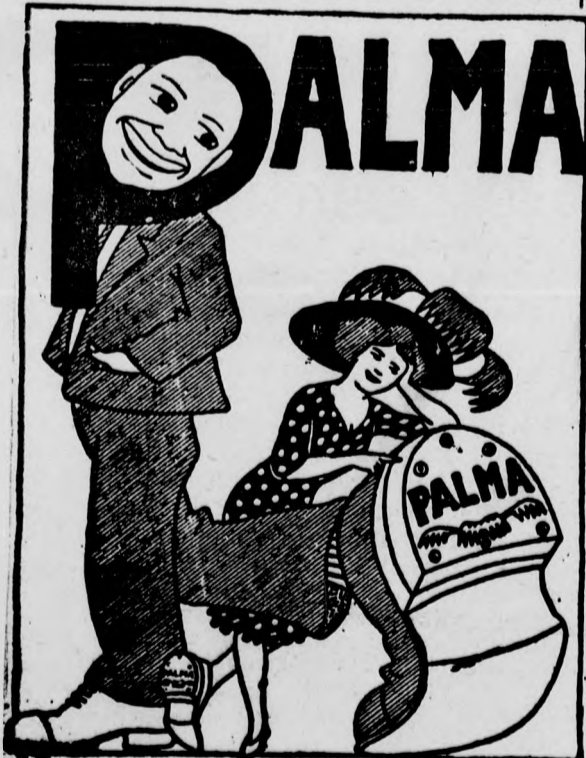
Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a már több éve létező

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű mosó intézetem

újonnan berendezve azt a főtérre a Szék-féle házban március 1-től át-
helyeztem.

Ért is úgy a vidéki, mint a helybeli megbízatásokkal március 1-től a Szék-féle házban kérem fölkeresni. Pontos és jó munkáról biztosítva további szives pártfogásokat kérem

kiváló tisztelettel
HESZ GÉZA
kelmfestő és tisztító.

DALMA GYÜMÖLCS SZÁLLÍTÓ KOSARAT

minden kivitelben és mennyiségben legelőnyösebben szállít az

Országos Központi Hitelszövetkezet

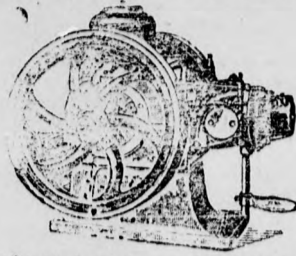
kötélkébe tartozó ipari és háziipari szövetkezetek

Beszerző és Értékesítő Központja
Budapest, VIII. József-körut 36.

Szétküldési telepek:

3-5 Kecskemét, Szépfalu, Zenta.

A VILÁGHÍRŰ
ÉS LEGÚJABB RENDSZERŰ

BOLINDER NYERSOLAJ-MOTOROK

és azok alkatrészei kizárólag

ÁNYOS IMRE cégnél kaphatók

BUDAPEST, VI. PODMANICZKY-UTCZA 17.

Telefon 12-76.

Legújabb nyersolajszükséglet!

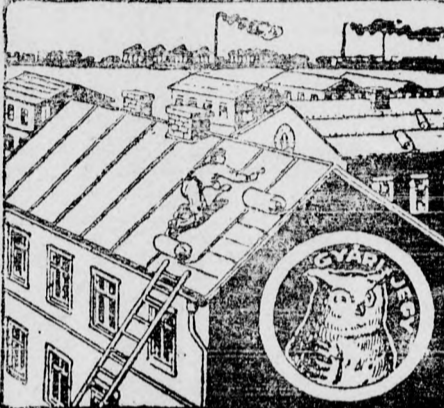
Jutányos árak!

Feltétlen jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Kérjen díjtalan felvilágosítást és ingyen árjegyzéket.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ

„Kollarit“-börlemez

kaucsuk kompozícióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze. Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedésére kiválóan alkalmas.

Sem mázolni, sem mézslével bekenni nem kell,

Kapható: **Breiner Sándor** fakeskedőnél Ipolyság.

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt minden létező háziszert felülmul.

A VALÓDI CENTIFOLIA KENŐCS

(ezelőtt ugynevezett csodakenőcs)

EREJE ÉS HATÁSA:

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést. Operációkat tesz feleslegessé. Használ szoptató nőknél, tejmegindításnál s emlí megkeményedés ellen. Orbánc s bármilyen elavult bántalmaknál, sebes és feltört lábaknál, sebeknél, dagadt lábaknál, csontszunál is, kard-, szurt-, lött-, vágott-, zuzott sebeknél, idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tűske stb. mindenféle daganatnál, fekélynél, kinövésnél karbunkulussnál, képződéseknél, épp így ráknál továbbá féregnél vagy rothadásnál, menés által feltört lábaknál, bármely égési sebnél, elfagyott testrészeknél hosszú betegségekkel előforduló fölfekvésnél, nyakdaganatoknál, vérkelekésnél, fülfolyásnál valamint kipállás ellen gyermekéknél stb. kiváló és biztos gyógyhatású

Két doboznál kisebb rendelés nem lesz szállítva. Szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében. Két tégely ára K 3.60. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény.

Budapesten kapható: **Török József** gyógyszerárában s a legtöbb gyógytárban valamint az ország minden gyógytárában. Nagyban kapható **Thalmayer** és **Seitz**, **Kochmeister** utóddai és **Radanovits Testvérek** drogériákban Budapesten. - Ahol nincs lerakat, ott rendeljünk **THIERRY A. Orangyal-gyógyszertárából PREGRADA** (Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)

Mindenütt ismert egyedül valódi balzsam 12/2 vagy 6/1 vagy 1 családi uti üveg K 5.60.

Sírkövek

nagy választékban

kaphatók

Neumann Jakab

sírkőraktárában Ipolyságon.